

Homilie Svatého otce na Domplatz v Erfurtu

sobota, 24. září, 2011, 9.00 hodin

Sestry a bratři!

„Velebte Hospodina, neboť je dobrý.“ Tato slova jsme právě zpívali před evangeliem. Ano, máme skutečně důvod Bohu z celého srdce děkovat. Pokud se přeneseme do tohoto města do doby před třiceti lety, do alžbětinského roku 1981, tedy do doby NDR, kdo by tenkrát tušil, že o pár let později zmizí Berlínská zeď i ostatné dráty? A pokud se přesuneme ještě o sedmdesát let dále, do roku 1941, do doby nacismu a světové války, kdo by tehdy tušil, že takzvaná „Tisíciletá říše“ bude za čtyři roky ležet v sutinách a popelu?

Milé sestry a bratři, zde v Durynsku a v dřívější NDR jste museli snášet hnědou i rudou totalitu, která byla pro víru jakýmsi kyselým deštěm. Mnohé z následků této doby teprve musíme zpracovat, zvláště v duchovní a náboženské oblasti. Mezitím už většina obyvatel této země žije vzdálena od víry v Krista a od společenství církve. Poslední dvě desetiletí však vykazují i pozitivní zkušenosti: rozšířený horizont, možnost komunikovat přes hranice, naděje, že Bůh nás neopustí a povede nás po nových cestách. „Kde je Bůh, tam je budoucnost.“

Všichni jsme přesvědčeni o tom, že ona nově nabytá svoboda napomohla větší úctě k lidskému životu a umožnila otevřít řadu dalších možností. S vděčností můžeme zdůraznit to, že i v církvi je mnoho věcí snazší, například nové možnosti farních aktivit, opravy kostelů a farních center, diecézní aktivity v pastorální a kulturní oblasti. Klade se však přirozeně otázka: přivedli nás tyto možnosti k větší víře? Neleží základní kámen víry a křesťanského života jinde než ve společenské svobodě? Mnoho rozhodných katolíků zůstává právě v této obtížné situaci vnějších nesnází věrno Kristu a církvi. A jaká je situace dnes? Tito lidé přijali osobní nevýhody, aby mohli žít svoji víru. Chtěl bych zde poděkovat kněžím a všem mužům i ženám, kteří jim neustále pomáhají. Chci zvláště připomenout ty, kteří bezprostředně po Druhé světové válce působili mezi uprchlíky: mnoho duchovních a velkorysých laiků se snažilo ulehčit exulantům v jejich nouzi a dát jim nový domov. Upřímné poděkování patří v neposlední řadě i rodičům, kteří uprostřed diaspory a politickém prostředí, které církvi nepřálo, vychovali své děti v katolické víře. Vzpomeňme také například na prázdninové pobyty pro děti nebo plodné působení katolických domů

mládeže „Sankt Sebastian“ v Erfurtu a „Marcel Callo“ v Heiligenstadtu. Zvláště v Eichsfeldu se mnoho katolických křesťanů bránilo proti komunistické ideologii. Kéž Bůh odmění jejich věrnost víře. Statečné svědectví a trpělivá důvěra v Boží vedení jsou jako drahocenné semeno, které do budoucna slibuje velkou úrodu.

Boží přítomnost se vždycky a zvláště zřetelně projevuje v životech svatých. Jejich svědectví svatosti může dnes i nám přinést odvahu k novému probuzení. Dnes myslíme především na patrony erfurtského biskupství: svatou Alžbětu Durynskou, Bonifáce a Kiliána. Alžběta přišla do neznámé země z Uher, do Wartburgu v Durynsku. Žila hlubokým životem modlitby, spojeným s duchem kajícího a evangelního chudoby. Pravidelně scházela ze svého hradu do města Eisenach, aby se tam osobně starala o chudé a nemocné. Její pozemský život byl krátký – dožila se pouhých čtyřadvaceti let -, ale plody její zbožnosti přetrvaly celá staletí. Svatá Alžběta je velmi ctěna také evangelickými křesťany. Může pomoci i nám, abychom objevovali cestu k plnosti víry, její krásu a hloubku, přetvářející a očištnou sílu, a dokázali ji převést do všedního života.

Na křesťanské kořeny našich zemí poukazuje také založení erfurtského biskupství v roce 742 svatým Bonifácem. Tato událost zároveň tvoří první doloženou zmínku o městě Erfurt. Misijní biskup Bonifác připutoval z Anglie. Metoda jeho práce spočívala v podstatném a těsném spojení s římským biskupem, nástupcem sv. Petra. Uctíváme ho jako „apoštola Německa“. Zemřel jako mučedník. Jeho dva společníci, kteří prolili spolu s ním svou krev za křesťanskou víru, jsou pohřbeni zde v erfurtské katedrále: svatí Eoban a Adelar.

Ještě před anglosaskými misionáři působil v Durynsku sv. Kilián, poutník a misionář z Irska. Spolu s dvěma druhy zemřel ve Würzburgu jako mučedník, protože kritizoval morální pochybení zdejšího durynského vévody. Nesmíme nakonec zapomenout ani na svatého Severa z Ravenny, patrona zdejšího chrámu. Ve čtvrtém století byl biskupem v Ravenně a jeho ostatky byly přeneseny v roce 836 do Erfurtu k podpoře a prohloubení zdejší křesťanské víry. Od mrtvých se však šířilo dál nepomíjivé svědectví církve, víry, jež oplodňuje všechny doby a ukazuje nám cestu života.

Ptejme se: Co mají tito svatí společného? Jak můžeme popsat jedinečný aspekt jejich života a pochopit, že se týká i nás a může působit v našem životě? Svatí nám mimochodem ukazují, že je možné a dobré žít radikálně ve vztahu k Bohu, žít tento vztah a klást Boha na první místo, nikoli někam do kouta na vyhrazené místo. Nemohli bychom po Něm toužit a nějak se vzpínat do neznáma, kdyby nás nemiloval jako první, kdyby nám

jako první nevyšel vstříc. Po té, co vyšel vstříc Otcům slovy povolání, ukázal se nám a stále se ukazuje v Ježíši Kristu. Kristus k nám přichází, každého z nás oslovuje a zve jako v dnešním evangeliu, abychom naslouchali, naučili se Jej poznávat a následovat. Toto povolání a tuto možnost svatí docenili, rozpoznali konkrétního Boha, viděli Jej a naslouchali Mu a šli Mu vstříc, šli spolu s Ním. Nechali se Jím v nitru uchvátit a - obrázení k Němu v neustálém dialogu modlitby - obdrželi od Něho světlo, které jim otevřelo cestu k pravému životu.

Víra ve své podstatě vždycky znamená věřit společně s druhými. Nikdo nemůže věřit sám. Víry se nám dostává ze slyšení, jak praví sv. Pavel, a naslouchat znamená být spolu, duchovně i fyzicky. Jedině ve velkém společenství věřících všech dob, kteří našli Krista a kteří byli nalezeni Kristem, mohou věřit já. Za skutečnost, že mohou věřit, vděčím na prvním místě Bohu, který se ke mně obrátil a víru ve mně „zažehl“. Ale velmi konkrétně vděčím za svou víru také těm, kteří jsou mými bližními, uvěřili přede mnou a věří společně se mnou. Tím „společným“, bez čehož není žádná osobní víra, je církev. A tato církev se nezastavuje na hranicích jednotlivých zemí. Ukazují nám to různé národnosti svatých, které jsem už jmenoval: maďarská, anglická, irská a italská. Zde se ukazuje, jak je duchovní sdílení důležité a že zahrnuje církev na celém světě. Pro růst církve v naší zemi je a v každé době zůstane základní věcí, že věříme společně napříč kontinenty a učíme se věřit jedni od druhých. Pokud se katolíci v Německu otevrou celé víře tak, jak o ní svědčila církev v celých dějinách, pak má katolická víra budoucnost i jako síla veřejného života v Německu. Zároveň nám pak tyto postavy svatých ukazují velikou plodnost života s Bohem, plodnost radikální lásky k Bohu a k bližnímu. Svatí, i když je jich málo, mění svět. A velcí svatí představují sílu, která může měnit svět ve všech dobách.

Tak byly politické změny roku 1989 v naší zemi motivovány nejen touhou po bohatství a možnosti cestovat, nýbrž podstatně také touhou po pravdivosti. Tato touha byla stále ožívána také díky lidem, kteří byli připraveni obětovat svůj život ve službě Bohu a bližním. Tito lidé, i zmínění svatí, nám dnes dodávají odvahy, abychom využili onu novou situaci. Nechceme se utopit v čistě soukromé víře. Chceme získanou svobodu zodpovědně uplatňovat. Chceme – stejně jako svatí Kilián, Bonifác, Adelar, Eoban a Alžběta Durynská – přicházet k našim spoluobčanům jako křesťané a zvat je ke společnému objevování plnosti radostné zvěsti, její přítomnosti, životné síly a krásy. Tak se budeme podobat slavnému zvonu erfurtské katedrály, který nese jméno *Gloriosa*, „Slavný“. Je to největší zavěšený středověký zvon na světě. Je živým znamením našeho hlubokého zakořenění v křesťanské tradici, ale také signálem k novému začátku a misijní výzvu.

Tento zvon zazní i dnes na konci naší bohoslužby. Má nás povzbudit, abychom slávu Boží po příkladu svatých činili viditelnou a slyšitelnou a žili tak ve světě, kde Bůh existuje a dává životu smysl i krásu.

Amen.

Přeložili P. Jan Regner SI a P. Petr Vacík SI , Vatikánský rozhlas